

Verner Højgaard Jensen

Verner Højgaard Jensen modstandsmanden fra Løgstør har i håndskrevet manuskript i 1985 sendt mig (Niels Hagstrup) sine erindringer .

Som indledning vil jeg komme med følgende uddybende kommentar. Verner nævner en anden modstandsmand fra Løgstør, postassistent Vagn Foldager. Vagn Foldager blev under tortur presset til at oplyse navnene på Løgstør gruppen. I 1985 talte jeg med Verner Højgaard Jensen – han fortalte, at Foldager lang tid efter krigen spurgte Højgaard om tilgivelse – NEJ ALDRIG – var svaret fra Højgaard. Verner fik af Gestapo totalt ødelagt sit kæbeparti – dette måtte han lide under resten af livet.

Vi fik instruktion i våbenbrug hos Vagn Foldager.-

Men nok så væsentlig var Søren Bagers lejlighed over Johansens bageri. Første hus på højre hånd, når man begynder på bakken ud af byen.-

Instruktionen blev vistnok ledet af STOP – ikke at forveksle med ”Stoffer” som var vores lokale ”Falckmand”.

Stop kom så vidt jeg ved fra Aalborg – han omtales også i Høegh Guldbergs bog” En fam. under besættelsen”.-

Tyskerne havde neden for Toftebjerg bakken gravet en tankgrav, som var et par meter dyb.- Vi lå i bunden af graven og lavede skydeøvelser – på langs af graven. Væggene tog al lyden, så man 5 m. fra graven ikke kunne høre en lyd.- Vi har oven i købet været så frække, at lave skydeøvelser mens de tyske soldater stod på ski oppe på gravhøjen.-

Det forbavsede godt nok tyskerne, da Friis senere under et forhør fortalte, hvor tæt vi havde været på skiløberne.

Vedr. Arvid Friis : Han var ansat ved isenkræmmer Per Harhorn Hansen , som havde forretning i Østerbrogade ved siden af banken.-

Friis boede hos Politiassistent Ø.C. Nielsen på Dragsdalvej. Friis blev vækket ved, at der stod 4 tyskere og trak ham ud af sengen.-

Nede i entreen stod fru Nielsen og var noget rystet. Hun troede det drejede sig om hendes mand – men han var jo allerede ”gået under jorden” (19/9 1944).

Friis blev kørt ned på skolen, her samlede man, hvad man kunne få fat i – inden man kørte dem til Aalborg.

Instruktionerne gik selvfølgelig på de forskellige håndvåben og en Bazooka. Den sidste nåede vi aldrig, at afprøve.-

Arrestationen af Vagn Foldager.

Sådan som Verner Højgaard har fået den fortalt.-

Halvvejs mellem jernbaneoverskæringen og åen (Smak mølleå) på vej til Aalborg, boede der en fam. på nordsiden af gaden (Bredgade).- Det var almindelig kendt, at de var meget tyskervenlige. Den ene af døtrene – måske dem begge – plejede omgang med tyskerne i Aggersund.-

Belært af, hvad der på det tidspunkt skete i andre byer, var der nogle store drenge, der besluttede, at de ville ud og demonstrere foran huset.

Hvordan Foldager kommer med i denne gruppe vides ikke – men han var med.-

Ude ved huset blev der en råben og skrigen – men ellers skete der ikke noget. Inde i huset var familien selvfølgelig nervøse for, hvad det kunne udvikle sig til. Formodentlig har man været bange for, at nogle af demonstranterne skulle trænge ind i huset og klippe pigerne .-

I hvert fald ringer man til tyskerne i Aggersund, som straks sender nogle soldater til Løgstør for, at rydde gaden og redde pigerne.- Så langt – så godt, for der er ingen der bliver anholdt.

Men senere på dagen bliver de tyske soldater alligevel nervøse, for de måtte selvfølgelig ikke lave sådan en ”politiaktion” for, at redde deres ”piger” .- Pigerne kunne fortælle, at den der tilsyneladende ledede aktionen var postassistent Foldager.

Samtidig var det almindelig kendt, at Foldager vistnok havde noget med modstandsbevægelsen at gøre. Her så soldaterne en mulighed for, at slippe ud af deres eventuelle problemer. De tog omgående ned til Foldager og her fandt de et eksemplar af Generalstabskortet: Danmark : 1:100000.-

I kortet havde Foldager markeret en af vore nedkastningspladser – en plads som tyskerne godt vidste eksisterede. Så nu kunne tyskerne ringe til Gestapo i Aalborg og

fortælle, hvad de havde fanget – noget som ikke var lykkedes for Gestapo. Gestapo var ikke længe om, at komme fra Aalborg til Løgstør og arrestere Foldager.-

Vi andre medlemmer af modstandsbevægelsen bliver opfordret til, at møde på pladsen i Christiansmindeskoven sent om aftenen for, at blive orienteret om, hvad der var sket.-

Her bliver vi opfordret til omgående at ” gå under jorden” – Det var nu ikke noget problem for mig. På grund af den strenge vinter var jeg flyttet ind på kroen i Ranum.

Der gik et par dage, uden at der skete noget, så vi regnede med, at Foldager havde holdt mund. Vi fik nu besked på, at vi godt kunne vende tilbage til dagligdagen.- Og det var lige hvad tyskerne havde regnet med.-

Bedst som vi troede, at vi var uden for fare , lavede Gestapo om natten d. 21/3 deres RAZZIA i Løgstør.

De gik frem efter den navneliste og adr. som de havde fået ud af Foldager.- Mine forældre blev taget og bragt ud på skolen – hvor de sad til midt på formiddagen.- Ved 10-tiden fik de lov til at gå hjem med den besked, at nu havde de fanget mig.-

På vej til Aalborg gjorde vi holdt ved købmanden i Kornum. Tyskerne vækkede ham og forlangte at få udleveret cigaretter.-

I Aalborg blev jeg sat i celle sammen med en pige, som hurtig afslørede, at hun var cellestikker.- Næste dag kom jeg i forhør kl. 09.00 .- Det blev en hård omgang – man brugte ikke torturinstrumenter – men jeg fik masser af tæsk og spark og det i rigelig mængde.-

Efter at Foldager er blevet kørt til Aalborg, forsøger han at flygte – men det mislykkes. Tyskerne skyder efter ham og gennemborer muskelen i højre overarm . Det betyder, at han ikke kan løbe – og så har de ham.

Hen mod krigens slutning tog tyskerne en ny praksis i anvendelse.- I de væsentlige togtransporter kobled de en alm. Dansk jernbanevogn ind i togstammen, i denne vogn sad der en gruppe fanger fra Frøslev, det betød, at modstandsbevægelsen ned gennem Jylland ikke ville foretage sabotage mod dette tog. Statsbanerne sørgede selvfølgelig for, at modstandsgrupperne fik besked på, hvilke tog det drejede sig om.

I Frøslev sagde vi, at kammeraterne var på ”HIMMELFARTSKOMMANDO” – en sådan transport gik fra Løgstør og sydpå.- Det drejede sig om en motoriseret deling, der skulle flyttes fra Norge til Tyskland og videre til en af fronterne.- Man stolede ikke rig-

tig på den østjyske længdebane. Tyskerne var motoriserede, så de kunne selv flytte sig fra Frederikshavn til Løgstør.- Her blev mandskab og køretøjer anbragt på det ventende tog og transporteret sydpå.

En af fangerne var Carl Strandsby – han var en god ven af forfatteren Jacob Bech Nygaard og havde et signeret eksemplar af Bech Nygaards "Livets dræt og døden"(måske sendt til ham fra hans Hustru efter tilfangetagelsen) som han havde med i Frøslev. Efter at være kommet tilbage til Frøslev fra Himmelfartskommandoen laver han tegningen på side 92 (Bogen er i fam. Eje – jeg har et kopi af tegningen) Som det fremgår af tegningen valfartede byens borgere (Løgstør) ud til toget med mad og andre fornødenheder til de indespærrede fanger (modstandsfolk).-

Det var ikke så usædvanligt, at den form for hjælp blev praktiseret – blot tyskerne fik lov til også at forsyne sig.-

Når stationsbyen Østrup er med i billedet skyldes det, at svigerforældrene passede telefoncentralen i Østrup.-

I resten af krigen samlede Strandsby autografer i bogens marginer af mere eller mindre kendte modstandsfolk, som var endt i Frøslev. Bogen rummer i dag ca. 200 navne, og den er stadig i fam. eje.-

Efter krigen flytter fam. Til Aarhus, og som lærer på Skovvangskolen får jeg senere hans søn Ryan i en af mine realklasser. Det er i den forbindelse, at jeg bliver bekendt med BOGEN.

Renskrevet d. 29/11 2020

Niels Hagstrup